

YILDIRIM Tower, Maslak Mah., Taşyoncası Sok.
No:1C B2 Blok, 34485 Sarıyer / İstanbul
Tel. +90 212 290 30 80 (pbx)
Fax. +90 212 290 30 81

GEMLİK GÜBRE SANAYİİ A.Ş.

PAYDAŞ KATILIM PLANI

&

ŞİKAYET GİDERME MEKANİZMASI

DOKAY-ÇED Çevre Mühendisliği Ltd. Şti.
Ata Mah. Kabil Cad. 140/A
06460 Çankaya/ANKARA
Tel: + (90) (312) 475 7131
Fax: + (90) (312) 475 7130

2022
ANKARA

GEMLİK GÜBRE SANAYİİ A.Ş.

PAYDAŞ KATILIM PLANI & ŞİKAYET GİDERME MEKANİZMASI

PROJE NO.:

AĞUSTOS 2022

REVİZYON LOGU

Rapor Başlığı	Paydaş Katılım Planı ve Şikâyet Giderme Mekanizması	Revizyon Numarası		
		1	2	3
Tarih	25.08.2022	25.10.2022	27.10.2022	08.11.2022
Hazırlayanlar	Deniz Çağlar (Çevre Mühendisi ve İSG Uzmanı (C Sınıfı)) Ali Tanrıverdi (Sosyolog) İlhan Altıntaş (Harita Teknikeri) Berat Batuhan Kaplangı (Çevre Mühendisi)			
Kontrol Eden	Deniz Çağlar			
Şirket Yöneticisi	Prof. Dr. Coşkun Yurteri			

İÇİNDEKİLER

TABLolar LİSTESİ	ii
ŞEKİLLER LİSTESİ	ii
EKLER LİSTESİ.....	ii
FOTOĞRAFLAR LİSTESİ	ii
KISALTMALAR	iii
1 AMAÇ VE KAPSAM	1
2 PROJE	3
2.1 Konumu ve Üretim Kapasitesi	3
2.2 Proje Kapsamında Önemli Tarihler.....	3
2.3 İstihdam	5
2.4 Proje Faaliyetlerine İlişkin Bilgiler	5
2.4.1 Genel Bilgi.....	6
2.4.2 Amonyak Ünitesi	6
2.4.3 Nitrik Asit Ünitesi	6
2.4.4 Amonyum Nitrat (AN) ve Kalsiyum Amonyum Nitrat (CAN)	6
2.4.5 Üre ve UAN Üretimi.....	7
2.4.6 Gemlik Gübre Tesisinin Katkıları	7
3 ULUSAL VE ULUSLARARASI DÜZENLEMELER VE YASAL ÇERÇEVE.....	9
3.1 Ulusal Mevzuat ve Resmi Şikâyet Kanalları	9
3.1.1 Türkiye Cumhuriyeti Anayasası	9
3.1.2 Bilgi Edinme Hakkı Kanunu	9
3.1.3 Dilekçe Hakkının Kullanılmasına Dair Kanun	9
3.1.4 Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği.....	10
3.1.5 Resmi Şikâyet Kanalları	11
3.2 Uluslararası Standartlar.....	11
4 ROL VE SORUMLULUKLAR.....	13
5 PAYDAŞLARIN TANIMLANMASI	14
6 BİLGİLENDİRME ARAÇ VE YÖNTEMLERİ	17
7 ŞİKAYET GİDERME MEKANİZMASI	18
8 İZLEME, RAPORLAMA VE EĞİTİM	21
9 PAYDAŞ KATILIM PLANI	22
10 SAHA ÇALIŞMASI.....	25
11 SONUÇ	28
EKLER.....	29

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1-1: DOKAY Saha Ziyareti Ekibi	2
Tablo 2-1: Mevcut Gübre Tesisinin Üretim Kapasitesi.....	3
Tablo 2-2: Zaman Çizelgesi	5
Tablo 2-3: Gemlik Gübre Çalışan İstatistikleri	5
Tablo 4-1: PKP Uygulamaları Kapsamında Genel Rol ve Sorumluluklar.....	13
Tablo 5-1: Proje Kapsamında Belirlenen Paydaş Grupları	14
Tablo 9-1: Paydaş Katılım Planı	23
Tablo 10-1: Saha Ziyareti Açılış Toplantısı Katılımcıları.....	25
Tablo 10-2: Paydaş Görüşmelerinden Notlar	27
Tablo A3-1: Devlet Kurumlarının ve Belediyelerin İletişim Bilgileri	34
Tablo A5-1: Komşu Paydaşların İletişim Bilgileri.....	35

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 2-1: Yer Bulduru Haritası.....	4
Şekil 2-2: Genel Vaziyet Planı	8
Şekil 7-1: Şikâyet Giderme Mekanizmasının Akış Şeması	20
Şekil A5-1: Komşu Paydaşları Gösterir Uydu Görüntüsü	36
Şekil A5-2: Tesise Komşu Yerleşim Yerlerini Gösterir Harita	37

EKLER LİSTESİ

EK-1: Tesis Uydu Görüntüsü ve Ulaşım Yolları	30
EK-2: Üç Adet Geçici Gübre Deposu İçin “ÇED Gerekli Değil” Kararı	31
EK-3: Üre Üretim Tesisinin İçin “ÇED OLURLU” Kararı	32
EK-4: Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü Bilgilendirme Yazısı	33
EK-5: Paydaş İletişim Bilgileri ve Komşu Paydaşları Gösteren Haritalar.....	34
EK-6: Şikâyet Formu	38
EK-7: Paydaş Görüşmeleri Sırasında Çekilen Fotoğraflar.....	39

FOTOĞRAFLAR LİSTESİ

Foto #1: Ata Mahallesi Muhtarı ile Paydaş Görüşmesi.....	39
Foto #2: 100. Yıl İlköğretim Okulu Müdür Yardımcısı ile Paydaş Görüşmesi.....	39
Foto #3: Engürücük Mahallesi Muhtarı ile Paydaş Görüşmesi	40
Foto #4: DOKAY Saha Çalışması Ekibi (turuncu önlüklü) ve Proje Yönetim Temsilcileri.....	40

KISALTMALAR

AFAD	: Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı
BUSEB	: Bursa Serbest Bölge Kurucu ve İşleticisi
CIMER	: Cumhurbaşkanlığı İletişim Merkezi
CLO	: Kurumsal İletişim Sorumlusu
ÇED	: Çevresel Etki Değerlendirmesi
DOKAY	: DOKAY-ÇED Çevre Mühendisliği
DSİ	: Devlet Su İşleri
IFC	: Uluslararası Finans Kurumu
İSG	: İş Sağlığı ve Güvenliği
OSB	: Organize Sanayi Bölgesi
PKP	: Paydaş Katılım Planı
PS	: Performans Standardı
SEÇ-G	: Sağlık, Emniyet, Çevre ve Güvenlik
ŞGM	: Şikâyet Giderme Mekanizması
TEİAŞ	: Türkiye Elektrik İletim A.Ş.
TKYB	: Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası
UAN	: Üre Amonyum Nitrat

1 AMAÇ VE KAPSAM

Bu Paydaş Katılım Planı ve Şikâyet Giderme Mekanizması (“PKP+ŞGM”) “Gemlik Gübre Sanayii A.Ş.” nin (“Proje Sahibi”), mevcut gübre tesisinin işletme faaliyetleri (“Proje”) için hazırlanmıştır.

TKYB, birlikte çalıştığı yatırımların inşaat ve işletme aşamalarında, ulusal çevre mevzuatı ile kendi normlarının ve bazı uluslararası standartların uygulanmasını şart koşmaktadır. Bu kapsamda; belirli şartların yerine getirilmesi gerekmektedir.

Bu çerçevede TKYB, yukarıda bahsedilen Proje ile ilgili bir Çevresel ve Sosyal Eylem Planı (“ÇSEP”) hazırlamıştır. ÇSEP uyarınca aşağıdaki raporlar DOKAY-ÇED Çevre Mühendisliği A.Ş. (“DOKAY”) tarafından hazırlanacaktır.

- Hava Kalitesi ve Sera Gazı Yönetim Planı,
- Tehlikeli Madde Yönetim Planı,
- İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Planı Acil Durum Eylem Planı,
- Paydaş Katılım Planı ve Şikâyet Giderme Mekanizması,
- Su ve Atıksu Yönetim Planı,
- Çevresel ve Sosyal İzleme Raporları,

Bu kapsamda işbu Paydaş Katılım Planı ve Şikâyet Giderme Mekanizması, (i) ulusal mevzuat, (ii) Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası kredi standartları, (iii) Uluslararası Finans Kuruluşu (“IFC”) Performans Standartları (“PS”) dikkate alınarak hazırlanmıştır.

Raporun kapsamı ve ana hedefleri aşağıda listelenmiştir:

- Projenin ana ve stratejik paydaşlarının belirlenmesi.
- Belirlenen paydaşlarla etkin iletişimin sağlanması için gerekli yöntemlerin tanımlanması.
- Gemlik Gübre ile yerel topluluklar ve iç paydaşlar arasında karşılıklı ilişkiler kurulması.
- Yapılan yatırımlar, işletme faaliyetleri ve bu aşamalarda ortaya çıkabilecek olası çevresel ve sosyal risk ve etkiler hakkında paydaşların zamanında bilgilendirilmesinin sağlanması.
- Paydaşlarla paylaşılan bilgi ve/veya belgelerin doğru ve anlaşılır olmasının sağlanması.
- İşletme aşamalarında paydaşlarla ve özellikle hassas gruplarla yürütülecek istişare süreçleri için yöntem ve programların belirlenmesi.
- İlgili tüm paydaşların Proje işletme süreçlerine dahil edilmesinin sağlanması.
- Paydaşlara, Proje ile ilgili şikayetlerini kayıt altına alarak ve varsa şikayetlerini çözerek yardımcı olunması.
- Proje ile ilgili şikayetlerin belirli bir zaman dilimi içerisinde kaydedilmesi ve varsa çözüme kavuşturulması yoluyla paydaşlara yardımcı olacak bir şikâyet giderme mekanizmasının oluşturulması.

- Paydaş Katılım Planı'nın uygulanması ve uygulanmasına ilişkin rol ve sorumlulukların belirlenmesi.

DOKAY tarafından 19-20 Temmuz 2022 tarihlerinde saha ziyareti çalışması yapılmıştır. Bu saha çalışması sırasında Proje, mevcut paydaş katılım programı ve şikâyet giderme yönetimi açısından değerlendirilmiştir. Saha çalışmaları sırasında iç paydaşların şikâyetlerine ilişkin kayıtlar incelenmiş ve Proje Yönetimi temsilcileri ile toplantılar yapılmıştır. Ayrıca bölgedeki muhtarlarla (yerel halkın temsilcileri olarak) toplantılar yapılmıştır.

Paydaş toplantılarına ilişkin ayrıntılar, tamamlayıcı paydaş katılım teknikleri ve şikâyet giderme mekanizması politikasıyla birlikte raporda paylaşılacaktır.

DOKAY tarafından gerçekleştirilen saha çalışmalarını yürüten ekipte bir sosyolog yer almaktadır ve paydaşlarla ilgili çalışmalar sosyolog nezaretinde gerçekleştirilmiştir. Saha çalışmasını yürüten DOKAY ekip üyeleri Tablo 1-1'de verilmiştir.

Bursa'nın Gemlik İlçesinin Ata Mahallesi'nde bulunan Proje Alanının uydu görüntüsünü ve ulaşım yollarını gösteren harita Ek-1'de verilmiştir.

Tablo 1-1: DOKAY Saha Ziyareti Ekibi

Ad Soyad	Ünvan
Deniz Çağlar	Çevre Mühendisi ve İSG Uzmanı (C Sınıfı)
Berat Batuhan Kaplangı	Çevre Mühendisi
Ali Tanrıverdi	Sosyolog

2 PROJE

2.1 Konumu ve Üretim Kapasitesi

Gemlik Gübre Sanayii A.Ş.' nin plana konu tesisi Bursa'nın Gemlik İlçesi Ata Mahallesi'nde bulunmaktadır. Mevcut gübre tesisinin Kapasite Raporu' ndan (Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği onaylı; 12.05.2024 tarihine kadar geçerli) alınan bilgilere göre mevcut tesisin yıllık kapasitesi Tablo 2-1'de verilmiştir.

Tablo 2-1: Mevcut Gübre Tesisinin Üretim Kapasitesi

Ürün	Miktar
Kalsiyum Amonyum Nitrat (CAN) N26-N27 Gübre	505,200,000 kg/yıl
Amonyum Nitrat (AN) N33-N34 Gübre	152,400,00 kg/yıl
Nitrik Asit 100%	411,180,000 kg/yıl
Amonyak 99.9%	386,400,000 kg/yıl

Yeni Üre ve UAN (Üre amonyum nitrat çözeltisi) Üretim Tesisini tasarımı tamamlanmış olup, yeni tesisin inşaatı devam etmektedir. Bu yeni tesisin inşaat aşamasının 15 Mart 2023'te bitmesi beklenmektedir. Üre ve UAN Üretim Tesisini, mevcut gübre tesisinin sınırları içerisinde yer almaktadır.

Mevcut tesisi ve yeni tesisin inşaat alanını gösteren harita Şekil 2-1'de verilmiştir.

Mevcut gübre tesisinde Tablo 2-1'de verilen ürünlerin üretimi devam etmektedir. Ayrıca yeni tesisin devreye alınmasından sonra Gemlik Gübre sınırları içerisinde üre ve UAN üretimi gerçekleştirilecektir. Üre ve UAN üretim tesisinin işletme aşamasında yılda 528.000.000 kg ürün üretilmesi planlanmaktadır.

2.2 Proje Kapsamında Önemli Tarihler

Gemlik Gübre, Yıldırım Holding kuruluşlarından biridir ve 1973 yılında bir devlet kuruluşu olarak kurulmuştur. Hükümetin özelleştirme kararı ile Yıldırım Grubu tarafından satın alınan şirket, 2004 yılında Yıldırım Holding bünyesine katılmıştır. Yıldırım Grubu'nun yatırımı sonrasında Gemlik Gübre Türkiye'nin en büyük gübre üreticilerinden biri olmuştur.

Mevcut tesis, Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) Yönetmeliği'nin ilk yayın tarihi olan 07.02.1993 tarihinden önce kurulmuş ve bu kapsamda ÇED Yönetmeliği'nden muaf tutulmuştur.

2005 yılında üç adet geçici gübre depolama tankı yapılmış ve Çevre ve Orman Bakanlığı (Bakanlığın eski adı. ÇED yetkilisi olan bakanlığın yeni adı Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'dır.) tarafından "ÇED gerekli değildir" kararı alınmıştır. Karar belgesi Ek-2'de verilmiştir.

Şekil 2-1: Yer Bulduru Haritası

2018 yılında yeni üre ve UAN tesisi için Çevresel Etki Değerlendirmesi Raporu hazırlanarak Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'na sunulmuş ve "ÇED Olumlu" kararı alınmıştır. Karar belgesi Ek-3'te verilmiştir.

Yeni üre ve UAN üretim tesisinin yanı sıra mevcut tesis de yeni teknolojiye uygun olarak iyileştirilmektedir. Bu iyileştirmeler Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'nın görüşleri alınarak yapılmaktadır. Mevcut tesisin modernizasyon çalışmaları için Bakanlığın 08.06.2022 tarihli görüş yazısı alınmıştır. Bu görüş doğrultusunda çevresel etki değerlendirmesi açısından herhangi bir ek eyleme gerek olmadığı tespit edilmiştir.

Yeni üre ve UAN tesisinin inşaat çalışmaları devam etmektedir. 22.11.2020 tarihinde inşaat çalışmalarına başlanmıştır. Gemlik Gübre sınırları içindeki inşaat çalışmaları 15.03.2023 tarihinde tamamlanacak olup, yeni tesisin işletme aşamasına 30.05.2023 tarihinde geçilmesi planlanmaktadır.

Proje ile ilgili önemli tarihleri ifade eden zaman çizelgesi Tablo 2-2'de verilmiştir.

Tablo 2-2: Zaman Çizelgesi

Tarih	Olay
1973	Gemlik Gübre kuruluşu
2004	Yıldırım Holding bünyesine katılması
2018	Yeni Üre ve UAN Üretim Tesisi ÇED Olumlu Kararı
2023	Yeni Üre ve UAN Tesisinin işletme aşamasının başlatılması

2.3 İstihdam

19-20 Temmuz 2022 tarihlerinde gerçekleştirilen saha ziyareti çalışmaları sırasında elde edilen bilgilere göre mevcut tesiste 617 personel çalışmaktadır. Çalışanların istatistiksel bilgileri (cinsiyet, beyaz yakalı çalışan, mavi yakalı çalışan sayıları vb.) Tablo 2-3'te verilmiştir.

Tablo 2-3: Gemlik Gübre Çalışan İstatistikleri

	Beyaz yakalı	Mavi Yakalı	Gri Yakalı	Toplam
Kadın	30	0	17	47
Erkek	81	429	60	570
	Toplam			617

2.4 Proje Faaliyetlerine İlişkin Bilgiler

Bu bölümde Proje'nin işletme aşamalarında devam eden (ve devam edecek) süreçlere ilişkin açıklayıcı bilgiler verilecektir. Bu kapsamda projenin resmi "Çevresel Etki Değerlendirmesi

("ÇED") Raporu ve IFC tarafından hazırlanan "Azotlu Gübre Üretimi için Çevre Sağlığı ve Güvenliği Rehberi" kaynakları referans olarak kullanılmıştır.

2.4.1 Genel Bilgi

Gemlik Gübre'de amonyak bazlı azotlu gübre üretim faaliyetleri; amonyak (NH_3), nitrik asit (HNO_3), amonyum nitrat (AN), kalsiyum amonyum nitrat (CAN), üre ve üre amonyum nitrat (UAN) gübrelerinin üretimini kapsamaktadır.

2.4.2 Amonyak Ünitesi

Buhar ve hava ile doğal gaz reformasyonu, amonyak sentez gazı üretmek için kullanılan en basit ve en etkili yöntemdir ve Gemlik Gübre tarafından kullanılmaktadır.

Doğal gazdan amonyak üretimi şu işlemleri içerir: (i) besleme stoğunda eser miktarda kükürtün uzaklaştırılması; (ii) birincil ve ikincil reformasyon, (iii) karbon monoksit dönüşümü, (iv) karbondioksitin uzaklaştırılması, (v) metanasyon, (vi) sıkıştırma, (vii) amonyak sentezi ve (viii) amonyak ürününün soğutulması. Karbonun atmosfere salınımını azaltmak için karbon; üre üretimi veya diğer endüstriyel amaçlar için kullanılabilen konsantre CO_2 formunda uzaklaştırılır.

Amonyak Ünitesi, Proje Alanında 75.000 m²'lik bir alan üzerinde yer almaktadır. Amonyak üretiminin ana hammaddesi olan doğal gaz BOTAŞ tarafından sağlanmaktadır. Ham su İznik Gölü'nden, hava ise atmosferden sağlanmaktadır.

2.4.3 Nitrik Asit Ünitesi

Nitrik Asit Ünitesi Tesis içerisinde 2.535 m² 'lik alan üzerinde yer almaktadır. Bu üniteye Nitrik Asit üretim prosesleri gerçekleştirilmektedir.

Nitrik asit, esas olarak gübre üretiminde kullanılan amonyum nitratın (NH_4NO_3) imalatında bir ara madde olarak kullanılır.

Nitrik asit üretim aşamaları şunları içerir: (i) sıvı amonyağın buharlaştırılması; (ii) buharın hava ile karıştırılması ve karışımın bir katalizörle beraber yakılması; (iii) elde edilen nitrik oksidin (NO) soğutulması ve artık oksijen ile nitrojen dioksit (NO_2) oksitlenmesi ve (iv) nitrik asit oluşturmak için sudaki nitrojen dioksitin bir absorpsiyon kolonunda absorbe edilmesi.

2.4.4 Amonyum Nitrat (AN) ve Kalsiyum Amonyum Nitrat (CAN)

Bu birim 38.740 m² alan üzerinde yer almaktadır. Bu üniteye %26 ve %27 Azot Kalsiyum Amonyum Nitrat ve %33 ve %34 amonyum nitrat üretim prosesleri gerçekleştirilmektedir.

Amonyum nitrat (AN), patlayıcı olarak da kullanılmasına rağmen, yaygın olarak azotlu bir gübre olarak kullanılır. Amonyum nitrat, gaz halindeki amonyak ve sulu nitrik asit arasındaki reaksiyonla üretilir. Üretim süreci üç ana operasyondan oluşur: (i) nötralizasyon, (ii) buharlaştırma ve (iii) katılaştırma.

Kalsiyum amonyum nitrat veya CAN, aynı zamanda nitro-kireçtaşı veya nitrokalk olarak da bilinir. Yaygın olarak kullanılan bir inorganik gübredir. Erimiş Amonyum Nitrat ve Kalsiyum Karbonatın karıştırma tankında yüksek sıcaklıkta karıştırılmasıyla üretilir.

2.4.5 Üre ve UAN Üretimi

Üre, mahsullerin büyümesi ve gelişmesi için çok önemli bir besin maddesi olan Azot (N) kaynağıdır. Üre, yüksek N içeriği nedeniyle en önemli azotlu gübredir.

Üre sentezi, amonyum karbamat oluşturmak için yüksek basınçta amonyak ve karbon dioksitin kombinasyonunu içerir. Daha sonra amonyum karbamat üre ve su oluşturmak için ısı uygulanmasıyla kurutulur.

Nitrik asit, üre ve amonyağın birleştirilmesiyle üretilen Üre Amonyum Nitrat (UAN) çözeltisi, tipik olarak yüzde 28 ile yüzde 32 arasında değişen bir azot içeriğine sahip sıvı gübre ürünüdür.

UAN, sıvı olmayan gübre formlarına göre mahsullere daha homojen bir şekilde uygulanabilir. Herbisitler, pestisitler ve diğer besinlerle karıştırılabilir, bu da çiftçilerin birkaç ayrı uygulama yapmak yerine birkaç malzemeyi aynı anda uygulayarak maliyetleri düşürmelerini sağlar.

2.4.6 Gemlik Gübre Tesisinin Katkıları

“2.4.2 Amonyak Birimi” bölümünde bahsedildiği gibi, amonyak üretimi sırasında CO₂ açığa çıkar. Projenin gerçekleşmesi ile birlikte hammadde olarak CO₂ gazı kullanılacaktır. Bu kapsamda karbondioksitin geri dönüşümü sağlanarak çevreye katkı sağlanacaktır.

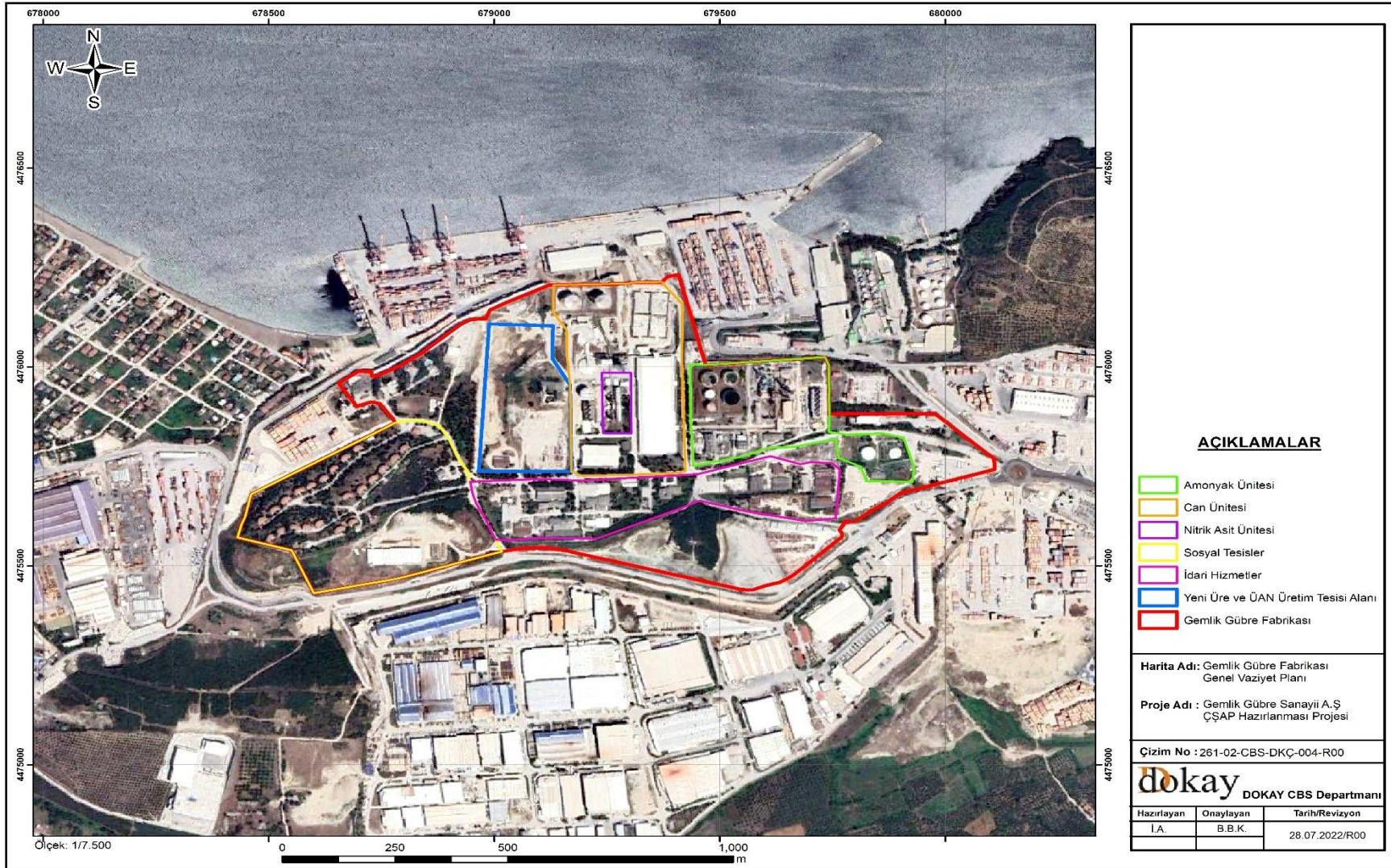
Gemlik’ te sanayi ve yerleşimin aynı yerde bulunması nedeniyle, amonyağın tanklarda depolanması; bölgedeki deprem potansiyeli açısından (deprem riskine karşı tüm önlemler alınmış olsa bile) ekstra depolama maliyeti ve ekstra risk oluşturmaktadır. Yeni tesisin kurulmasıyla üretilen amonyak, üre üretiminde kullanılacak ve amonyağın depolanması önemli ölçüde azaltılacaktır.

Proje ile birlikte üretilen tüm amonyağın yeni tesiste üretim amaçlı kullanılmasının; (i) Türk tarımı ve çiftçisi için daha faydalı olması, (ii) ithalata dayalı yüksek maliyetlerin ortadan kaldırılması ve (iii) kaliteli gübrelere daha hızlı erişimin sağlanması; böylece dışa bağımlılığın azaltılmasına sebebiyet vermesi beklenmektedir.

Projenin işletme aşaması, bölgedeki istihdam oranına katkı sağlamaktadır. 2021 yılında Proje yönetimi 125 kişiye "amonyum nitrat gübresi imalatı" mesleği ile ilgili "işe başlama eğitimi" vererek yerel istihdama katkı sağlamıştır. Proje Yönetimi bu kapsamda, "Bursa Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü-Gemlik Hizmet Merkezi" ile birlikte çalışmıştır. Bu kapsamda Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanan bilgilendirme yazısı Ek-4’te paylaşılmaktadır.

Gemlik Gübre’ nin yerel istihdama katkısına ilişkin yerel temsilcilerin görüşlerine raporun ilerleyen bölümlerinde yer verilecektir.

Gemlik Gübre Tesisi birimlerinin genel vaziyet planı Şekil 2-2’ de verilmiştir.

Şekil 2-2: Genel Vaziyet Planı

3 ULUSAL VE ULUSLARARASI DÜZENLEMELER VE YASAL ÇERÇEVE

Proje'nin paydaş katılım sürecinde; ilgili ulusal mevzuatın yanı sıra, TKYB ve IFC gibi uluslararası diğer finans kuruluşları tarafından oluşturulmuş olan ilgili çevresel ve sosyal standartlar kapsamında tüm politika, plan ve prosedürler dikkate alınacaktır. Söz konusu ulusal ve uluslararası yasal düzenlemeler ile ilgili bilgiler aşağıdaki bölümlerde alt başlıklar halinde verilmiştir.

3.1 Ulusal Mevzuat ve Resmi Şikâyet Kanalları

3.1.1 Türkiye Cumhuriyeti Anayasası

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası (Kanun No:2709; Kabul Tarihi: 07.11.1982), paydaş katılım bileşenleri ile ilgili esas alınması gereken düzenlemeleri içermektedir. Paydaş katılım hususları ile ilgili Anayasa hükümleri aşağıda listelenmiştir.

Düşünce ve Kanaat Hürriyeti (Madde 25):

Herkes, düşünce ve kanaat hürriyetine sahiptir. Her ne sebep ve amaçla olursa olsun kimse, düşünce ve kanaatlerini açıklamaya zorlanamaz; düşünce kanaatleri sebebiyle kınanamaz ve suçlanamaz.

Düşünceyi Açıklama ve Yayma Hürriyeti (Madde 26):

Herkes, düşünce ve kanaatlerini söz, yazı, resim veya başka yollarla tek başına veya toplu olarak açıklama ve yayma hakkına sahiptir. Bu hürriyet Resmî makamların müdahalesi olmaksızın haber veya fikir almak ya da vermek serbestliğini de kapsar.

Sağlık, Çevre ve Konut (Madde 56):

Herkes, sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahiptir. Çevreyi geliştirmek, çevre sağlığını korumak ve çevre kirlenmesini önlemek Devletin ve vatandaşların ödevidir. Devlet, herkesin hayatını, beden ve ruh sağlığı içinde sürdürmesini sağlamak; insan ve madde gücünde tasarruf ve verimi artırarak, iş birliğini gerçekleştirmek amacıyla sağlık kuruluşlarını tek elden planlayıp hizmet vermesini düzenler. Devlet, bu görevini kamu ve özel kesimlerdeki sağlık ve sosyal kurumlarından yararlanarak, onları denetleyerek yerine getirir.

3.1.2 Bilgi Edinme Hakkı Kanunu

24.10.2003 tarih ve 25269 sayılı Resmî Gazete 'de yayımlanan Bilgi Edinme Hakkı Kanunu (Kanun No:4982), demokratik ve şeffaf bir yönetimin gereği olan eşitlik, tarafsızlık ve açıklık ilkelerine uygun olarak kişilerin bilgi edinme hakkını kullanmalarına ilişkin esas ve usulleri düzenlemektedir. İkinci Bölüm Madde 4 uyarınca, herkes bilgi edinme hakkına sahiptir.

3.1.3 Dilekçe Hakkının Kullanılmasına Dair Kanun

Dilekçe Hakkının Kullanılmasına Dair Kanun (Kanun No: 3071), 10.11.1984 tarih ve 18571 sayılı Resmî Gazete ile yürürlüğe girmiştir. Söz konusu kanun, Türk vatandaşlarının ve Türkiye'de ikamet eden yabancıların kendileriyle veya kamu ile ilgili dilek ve şikâyetleri hakkında, Türkiye Büyük Millet Meclisi' ne ve yetkili makamlara yazı ile başvurma haklarının kullanılma biçimini düzenlemeyi amaçlamaktadır.

Dilekçe Hakkının Kullanılmasına Dair Kanunu Madde-3 uyarınca, Türk vatandaşları kendileriyle veya kamu ile ilgili dilek ve şikâyetleri hakkında, Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne ve yetkili makamlara yazı ile başvurma hakkına sahiptirler.

3.1.4 Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği

Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği (25.11.2014 tarih ve 29186 sayılı Resmî Gazete' de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir), çevresel etki değerlendirme ("ÇED") sürecinin önemli bileşenlerinden biri olan paydaş katılım toplantılarına ilişkin yasal çerçeveyi sunmaktadır.

ÇED gereksinimleri, bir tesisin büyüklüğüne, kapasitesine, türüne ve çevre üzerindeki olası etkilerine bağlıdır. Bazı proje sahipleri doğrudan "ÇED Kapsam Dışı" kararı için başvuruda bulunmalıdır. Diğer bazı projeler, projenin teknik yeterliliğine, doğal kaynakların kullanımına, atık miktarına ve kaza risklerine dayalı olarak "ÇED Gerekli Değildir" kararı veya "ÇED Gereklidir" kararı ile sonuçlanabilecek bir seçim ve eleme kriterine tabidir. "ÇED Gerekli" kararı alanlar, "ÇED Olumlu" kararı için başvuruda bulunmalıdır.

Proje sahibi, seçim ve eleme sürecinde "Proje Tanıtım Raporu" adlı bir rapor hazırlar ve Proje için "ÇED Gerekli" olup olmadığının belirlenmesi için Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'na sunar. Bir proje için ÇED gerekliyse, Projenin çevresel etki değerlendirmesini tamamlamak için gerekli çalışmalar yapılır; bunlardan birisi de paydaş katılım çalışmalarıdır.

ÇED sürecine tabi projeler için kapsam ve özel format belirlenmeden önce yasal gereklilik olarak paydaş katılımı toplantısı yapılır. Buna göre, ÇED Yönetmeliği Madde 9 'da yer alan "Komisyonun kapsam belirleme toplantısından önce, halkı yatırım hakkında bilgilendirmek, projeye ilişkin görüş ve önerilerini almak üzere proje sahibi tarafından projenin gerçekleştirileceği yerde Bakanlık ile mutabakat sağlanarak belirlenen tarihte, halkın katılımı toplantısı düzenlenir." hükmü uygulanır.

İnceleme ve değerlendirme toplantıları sırasında halkın katılımı toplantısı ve sürecin diğer aşamalarında yerel halkın ve toplumun gündeme getirdiği görüş ve önerilere bir çözüm bulunup bulunmadığı konusunda Komisyon tarafından inceleme ve değerlendirmeler yapılır.

Komisyon tarafından incelenerek sonuçlandırılan ÇED Raporu, kamuoyu görüş ve önerilerini almak üzere Bakanlık ve/veya valilikçe on takvim günü süreyle yayına açılır. Bakanlık, proje ile ilgili karar alma sürecinde bu aşamada alınan görüşleri de değerlendirir.

Bu kapsamda kamuoyunun görüşleri doğrultusunda rapor içeriğinde bir eksiklik tespit edilmesi halinde bu eksikliklerin tamamlanması, ek çalışmaların yapılması veya komisyonun yeniden toplanması istenebilir.

Daha sonra proje hakkında "ÇED Olumlu" veya "ÇED Olumsuz" kararı verilir ve Bakanlık ve ilgili Valilik tarafından yazılı duyuru ve resmi internet sitesi aracılığıyla kamuoyuna duyurulur.

Mevcut tesis, Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) Yönetmeliği'nin ilk yayın tarihi olan 07.02.1993 tarihinden önce kurulmuş ve bu kapsamda ÇED Yönetmeliği'nden muaf tutulmuştur.

2005 yılında üç adet geçici gübre depolama tankı yapılmış ve Çevre ve Orman Bakanlığı (Bakanlığın eski adı. ÇED yetkilisi olan bakanlığın yeni adı Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'dır.) tarafından "ÇED gerekli değildir" kararı alınmıştır.

2018 yılında yeni üre ve UAN tesisi için Çevresel Etki Değerlendirmesi Raporu hazırlanarak Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'na sunulmuş ve "ÇED Olumlu" kararı alınmıştır.

3.1.5 Resmi Şikâyet Kanalları

Dilekçe Hakkının Kullanılmasına Dair Kanun ve Bilgi Edinme Kanunu uyarınca, paydaşlar, Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı bünyesinde faaliyet gösteren Cumhurbaşkanlığı İletişim Merkezi ("CİMER") üzerinden başvuru yaparak Proje ile ilgili talep, öneri ve şikâyetlerini bildirebilirler. Paydaşlar, CİMER internet adresi (<https://www.cimer.gov.tr>) üzerinden veya Alo 150 Doğrudan Cumhurbaşkanlığı hattını arayarak başvurularını iletebilirler.

Benzer şekilde, Proje kapsamındaki faaliyetlere ilişkin şikâyet ve/veya öneriler, Bursa Büyükşehir Belediyesi ve Gemlik Belediyesi ile Çevre ve Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü'nün internet sitelerinde yer alan iletişim formları doldurularak yapılabilir. İlgili devlet kurumlarının ve belediyelerin iletişim bilgileri Ek-5'te yer alan Tablo A3-1'de sunulmuştur.

3.2 Uluslararası Standartlar

Dünya Bankası Standartları

Projenin işletme aşamasında paydaş katılım planının uygulanması sırasında, "Dünya Bankası Çevresel ve Sosyal Standardı-10 (ESS10): Paydaş Katılımı ve Bilgi Paylaşımı"nda belirtilen aşğıdaki hedeflere ulaşılması planlanmaktadır.

- Paydaşların belirlenmesine, yapıcı bir ilişki kurulmasına ve sürdürülmesine yardımcı olacak sistematik bir paydaş katılımı yaklaşımı oluşturmak.
- Paydaşların projeye ilgi ve desteğinin seviyesini belirlemek ve çevresel ve sosyal performansın artırılması için paydaşların görüşlerinin dikkate alınmasını sağlamak.
- Proje yaşam döngüsü boyunca, paydaşları potansiyel olarak etkileyebilecek konularda kendilerinin projeye katılımlarını sağlamak ve teşvik etmek.
- Çevresel ve sosyal riskler hakkında uygun proje bilgilerinin paydaşlara zamanında, anlaşılır, ve erişilebilir bir formatta açıklanmasını sağlamak.

IFC Standartları

IFC PS1, Paydaş Katılımı ve Şikâyet Giderme Mekanizması oluşturulması ile ilgili genel çerçeveyi belirlemektedir. IFC PS1 uyarınca bir projenin çevresel ve sosyal etkilerini başarılı bir şekilde yönetmek için gerekli olan güçlü, yapıcı ve duyarlı ilişkilerin kurulabilmesi için paydaşların katılımı şarttır.

Paydaşların katılımı sürekli devam eden bir süreçtir. Paydaş katılımı, etki dereceleri değişmekle birlikte; paydaşların analiz edilmesi ve planlanması, paydaşların bilgilendirilmesi, istişare ve katılım sağlanması, Şikâyet Giderme Mekanizması oluşturulması ve etkilenen topluluklara sürekli bilgi ve rapor verilmesinden oluşmaktadır. Paydaş katılımının gerçekleştirilme şekilleri, sıklıkları ve çaba düzeyleri ciddi farklılıklar göstermekle birlikte, bu kapsamda yapılacak çalışmalar, Projenin içinde bulunduğu aşama (inşaat, işletme gibi) ile olası risk ve olumsuz etkiler ile orantılı olmalıdır.

Uluslararası standartlar uyarınca paydaş katılımı süreci ile ilgili temel gereklilikler aşağıdaki gibidir:

- Paydaşların tanımlanması;
- Paydaş Katılım Planı'nın hazırlanması;
- Proje'nin inşaat ve işletme aşamalarındaki faaliyetler nedeniyle Proje 'den etkilenen veya etkilenmesi muhtemel olan topluluklarla gerekli bilgilerin paylaşılması;
- Proje ile ilgili olarak paydaşların endişeleri, şikâyetleri, talep ve önerilerini karşılamayı hedefleyen bir şikâyet ve geri bildirim mekanizmasının hazırlanması ve uygulamaya konulması.

Benzer şekilde, IFC tarafından hazırlanan “Paydaş Katılımı: Gelişmekte Olan Ülkelerde İş Yapan Şirketler için Uygulamalar El Kitabı”, paydaş katılım sürecinin ana bileşenlerini şu şekilde tanımlamaktadır:

- Paydaşların analizi ve katılımlarının planlanması;
- Bilgi paylaşımı, paydaşlara raporlama yapılması ve istişareler;
- Pazarlık ve ortaklıklar;
- Paydaşların proje takibine katılımı;
- Şikâyet yönetimi;
- Diğer yönetim uygulamaları.

4 ROL VE SORUMLULUKLAR

Gemlik Gübre, paydaş katılımı ve şikâyet giderme mekanizması kapsamında (i) tüm sürecin organizasyonu, (ii) paydaşlarla iletişimin sağlanması, (iii) paydaşlardan talep ve/veya şikayetlerin alınması ve (iv) bu talep ve şikayetlerin yanıtlanması dahil olmak üzere tüm sorumluluğu alacaktır. Paydaş katılım planı ve şikâyet giderme mekanizmasının etkin bir şekilde uygulanması için belirlenen genel görev ve sorumluluklar Tablo 4-1'de sunulmaktadır.

Tablo 4-1: PKP Uygulamaları Kapsamında Genel Rol ve Sorumluluklar

Roller	Görevler ve Sorumluluklar
Proje Yönetimi	- Projenin işletme aşamasında PKP ve ŞGM'nin etkin bir şekilde uygulanması için yeterli kaynakların tahsis edilmesini sağlamak. - Dış ve iç paydaşlardan gelen şikayetlerin ve/veya önerilerin toplanmasını, kaydedilmesini ve yanıtlanmasını sağlamak. - Paydaşlarla etkin ve düzenli iletişimi sağlamak. - Paydaş katılım toplantılarını ve görüşmelerini düzenlemek. - Proje ile ilgili bilgilerin tüm paydaşlarla paylaşılmasını sağlamak. - Konu ile ilgili danışman faaliyetlerini yürütmek
Kurumsal İletişim Sorumlusu (CLO)	- Proje Yöneticisine PKP ve ŞGM uygulamaları hakkında bilgi ve/veya raporlama sağlamak. - Şikâyet veri tabanının düzenli olarak gözden geçirmek. - Paydaşlardan gelen şikayetleri gözden geçirmek ve gelen şikayetlere makul bir zamanlama ile yanıt vermek. - PKP' nin yükleniciler tarafından uygulanmasını sağlamak. - İç ve dış şikayetlerin kaydedilmesini ve yanıtlanmasını sağlamak. - PKP ve ŞGM kapsamındaki uygulamalar konusunda Gemlik Gübre çalışanlarına ve yüklenicilere eğitim verilmesini takip etmek.

Gemlik Gübre'de CLO' ya ek olarak, çevre mühendisleri ve İSG uzmanları da kurumsal iletişim sorumlusu ile koordineli olarak paydaş katılım programlarına ve şikâyet giderme mekanizmasına katılacaklardır.

Bir şikâyet alındığında, CLO şikâyetin giderilmesinden sorumlu birime karar verir ve buna göre hareket eder.

5 PAYDAŞLARIN TANIMLANMASI

Proje faaliyetleri ve performansından etkilenen, bu süreçleri etkileyebilecek veya Proje ile herhangi bir hukuki ilişkisi olan kişi, grup ve kurum/kuruluşlar paydaş olarak kabul edilir.

Paydaşların Projenin tasarım aşamalarında belirlenmesi, paydaş katılımı sürecinde önemli bir adımdır. Paydaşların belirlenmesinin temel amacı, Proje' den doğrudan veya dolaylı olarak etkilenebilecek ve Proje ile ilgili olabilecek kişi, grup ve kurumları tanımlayarak öncelikli olarak kurulması gereken iletişimleri belirlemektir. Bu çerçevede, Proje' den etkilenebilecek kişi ve gruplar, dezavantajları ve/veya hassasiyetlerine göre iletişimlerde öncelik sahibi olacaklardır.

Proje kapsamında belirlenen paydaşlar Tablo 5-1'de sunulmaktadır. Bu paydaşlardan Şirket Grubu dışındaki paydaşlar "Dış Paydaşlar" olarak değerlendirilmektedir. Ayrıca Proje kapsamında Sivil Toplum Kuruluşları, Üniversiteler ve Medya dolaylı paydaşlar olarak tanımlanmış; Yerel Topluluklar, Devlet Kurum ve Kuruluşları, Yerel Yönetim Kuruluşları, Komşu Tesisler, Kredi Kuruluşları ve Şirket Grubu birincil paydaşlar (doğrudan paydaşlar) olarak belirlenmiştir.

Tablo 5-1: Proje Kapsamında Belirlenen Paydaş Grupları

Paydaş Grubu	Paydaşlar	Proje ile İlişkileri
Ekosistem	Proje Alanı ve yakın çevresindeki flora ve fauna türleri	Projenin işletme aşamasında gerçekleştirilecek faaliyetler sırasında Proje Alanı ve yakın çevresindeki biyoçeşitlilik unsurlarının korunması ve izlenmesi.
Devlet Kurum ve Kuruluşları	- Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı - Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı - Tarım ve Orman Bakanlığı - Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü - Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı - Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı - Sağlık Bakanlığı - Kültür ve Turizm Bakanlığı - Hazine ve Maliye Bakanlığı - Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği - Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği - Devlet Su İşleri (DSİ) - TEİAŞ	- Politika oluşturma - Proje kapsamında alınması gereken izin ve ruhsatlar - Çalışanların ve yerel toplulukların sağlık ve güvenliğinin korunması - Çevrenin korunması - Kültürel mirasın korunması - Biyolojik çeşitliliğin korunması - Arazi kullanımına ilişkin alınması gereken izinler - Ulaşım ile ilgili konularda gerekli izinlerin alınması - Altyapı hizmetleri ve enerji nakil hatlarının işletme ve bakımı - Bulaşıcı hastalıkların yayılmasının önlenmesi ve halk sağlığının korunması
Yerel Yönetim Kuruluşları	- Bursa Valiliği Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü - Bursa Valiliği İl Tarım ve Orman Müdürlüğü	- Proje kapsamında gerekli izinlerin alınması - Projenin çevresel etkilerini (atık ve atık su gibi) ve çevre denetimlerini yönetmek - Arazi kullanımına ilişkin alınması gereken izinler

Paydaş Grubu	Paydaşlar	Proje ile İlişkileri
	- Bursa Kültür Varlıklarını Koruma Kurulu Bölge Müdürlüğü - Bursa İl Sağlık Müdürlüğü - Bursa Belediyesi - Gemlik Belediyesi - Bursa İl Jandarma Komutanlığı - Ata Mahallesi Muhtarlığı - Engürücük Mahallesi Muhtarlığı 100. İlkokul Yönetimi - Bakanlıkların Gemlik İlçe Müdürlükleri	- Bulaşıcı hastalıkların yayılmasının önlenmesi - İşçi sağlığı ve halk sağlığı ve güvenliğinin korunması - Yerel halkın sağlık ve güvenliğinin korunması - Tesadüfi buluntu durumunda kültür varlıklarının korunması için yapılacak işlemler hakkında istişare - Acil bir durumda iletişim - Emniyet
Komşu Tesisler	- BP(Castro) - BORUSAN - Çimtaş - BUSEB - Gemport	- Herhangi bir acil durumda iş birliği. - Komşu tesislerin kümülatif etkileriyle ilgili şikayetleri yönetmek.
Üniversite	- Bursa Teknik Üniversitesi - Bursa Uludağ Üniversitesi	Gerektiğinde teknik destek almak
Meslek Odaları	- Çevre Mühendisleri Odası - Kimya Mühendisleri Odası - Ziraat Mühendisleri Odası	Çevresel ve sosyal etkiler, ekonomik kalkınma ve istihdam konularında müzakereler ve destek
Kredi Kuruluşları	Uluslararası Finans Kuruluşları ve Özel Bankalar (TKYB ve TKYB ile ilişkili uluslararası kaynaklar)	Proje Finansmanı
Medya	- Yerel ve ulusal gazeteler (Yerel gazeteler: Gündem, Körfez, Manşet, Haber) - Sosyal Medya	Proje ile ilgili bilgi paylaşımı ve reklam çalışmaları
Şirket Grubu	- Proje çalışanları - Yükleniciler	- Proje Çevresel ve Sosyal Yönetim Sistemi uygulamaları - İstihdam - İş gücü ve yönetimi

Birincil paydaşların iletişim bilgileri Ek-5'teki Tablo A3-1 ve Tablo A5-1'de paylaşılmaktadır. Komşu tesisleri gösteren harita Şekil A5-1'de ve yerel halkın yaşadığı ve en çok zaman geçirdiği yerleri (hassas alıcılar) gösteren diğer bir harita Ek-5'te Şekil A5-2'de verilmiştir.

Gemlik Gübre, paydaşlarla ilgili gerekli tüm bilgileri sağlar ve paydaş katılım planı kapsamında paydaşlarla tüm iletişim yollarını tanımlar. Gemlik Gübre, aşağıdaki bölümlerde belirtilen bilgi paylaşım yöntemlerini ve şikâyet giderme mekanizmalarını kullanarak yukarıda belirlenen paydaşların projeye katılımlarını sürdürecektir.

6 BİLGİLENDİRME ARAÇ VE YÖNTEMLERİ

Proje ile ilgili bilgilerin yerel topluluklarla ve diğer paydaşlarla paylaşılması, onların projeye ilgili fırsatların yanı sıra projenin risklerini ve olası etkilerini anlamalarına yardımcı olur. Bu şekilde paydaşların (i) Projenin amacı, özelliği ve büyüklüğü; (ii) proje faaliyetlerinin süresi; (iii) topluluklar üzerindeki potansiyel riskler ve bunlara karşı alınan önlemler; (iv) öngörülen paydaş katılım süreci ve (v) şikâyet giderme mekanizması gibi bilgilere ulaşmaları sağlanır.

Gemlik Gübre medya, kurumsal web sitesi, broşür, bilgilendirme notları, yazışmalar, duyurular, düzenli toplantılar, yüz yüze görüşmeler gibi iletişim araçlarını kullanarak yerel topluluklara, şirket çalışanlarına ve yerel halka tutarlı, şeffaf ve zamanında bilgilendirme yapacaktır. Bu kapsamda Gemlik Gübre, projenin çevresel ve sosyal boyutları ile ilgili güncel bilgi ve belgeleri kurumsal internet sitesinde paylaşmaktadır. (Bakınız: <https://www.gemligubre.com.tr/Sayfa-65-cevre-ve-sosyal-etki-degerlendirme.html>).

Proje için hazırlanan Çevresel ve Sosyal Eylem Planı, PKP, Şikâyet Giderme Mekanizması vb. belgeler bu web sitesinde paylaşılacaktır. Ayrıca Gemlik Gübre web sitesinde Projenin farklı aşamaları hakkında bilgi veren materyaller yer almakta ve paydaşlar web sitesinde Proje hakkında sürekli olarak bilgilendirilmektedir.

Paydaşlar, Proje kapsamındaki faaliyetler nedeniyle risklere ve olumsuz etkilere maruz kaldıklarında, paydaşların görüşlerini ifade etmelerini sağlamak için bir istişare süreci yürütülecek ve Proje Sahibi, paydaşlar tarafından sağlanan görüşleri değerlendirerek yanıt verebilecektir. İstişare süreci, proje riskleri, olumsuz etkiler ve paydaşlar tarafından dile getirilen endişelerle orantılı olacaktır. Etkili bir istişare süreci için aşağıda sıralanan hususlar dikkate alınacaktır:

- Çevresel ve sosyal risk ve etkilerin belirlendiği işletme aşamasında istişare süreci başlatılacak ve riskler ve etkiler ortaya çıktıkça istişare süreci tekrarlanacaktır.
- İstişare sürecinde paylaşılan bilgiler, yerel toplulukların anlayabileceği şekilde basitleştirilmiş, uygun bir formatta, şeffaf, nesnel, anlamlı ve kolay erişilebilir olacaktır.
- İstişare süreci, dolaylı olarak etkilenen paydaşlardan ziyade Proje' den doğrudan etkilenen gruplara (özellikle iç paydaşlara) odaklanacaktır.
- Sürecin iyi yönetilebilmesi için paydaşlar üzerinde herhangi bir dış yönlendirme, müdahale ve zorlama olmaması sağlanacaktır.
- Bu sürece ilişkin çıktılar kayıt altına alınacaktır.

Paydaşlardan herhangi bir şikâyet gelmesi durumunda, Gemlik Gübre, şikâyet giderme mekanizmasını uygulayarak yerel halkın talep, yorum ve sorularına zamanında cevap verecektir. Tüm talepler saygı ile karşılanacaktır. Belirli bir talebin yerine getirilmesi mümkün olmadığında, bunun neden mümkün olmadığı; sosyal planlar yardımıyla paydaşlara ayrıntılı bir şekilde anlatılacaktır. Bu konu ile ilgili ayrıntılar bir sonraki bölümde verilmiştir.

7 ŞİKÂyet GİDERME MEKANİZMASI

Çalışanların ve dış paydaşların, Projenin çevresel ve sosyal performansına ilişkin endişe ve şikâyetlerini öğrenmek ve bunları gidermelerine yardımcı olmak amacıyla Proje kapsamında bir Şikâyet Giderme Mekanizması kurulacaktır. Bu süreçte Proje'nin olası riskleri ve olumsuz etkileri dikkate alınacaktır.

Şikâyet Giderme Mekanizması, kültürel olarak uygun, şeffaf ve açık bir istişare süreci kullanarak paydaşların sahip olabileceği endişeleri kısa sürede ele almayı amaçlamaktadır. Endişesini veya şikâyetini ifade eden taraf herhangi bir masraf veya yaptırımla karşı karşıya kalmayacaktır.

Şikâyet Giderme Mekanizması, yasal veya idari yollara başvurmaya engel teşkil etmez. Paydaşlar ve etkilenen topluluklar, paydaş katılımı sürecinde Şikâyet Giderme Mekanizması hakkında bilgilendirilecektir.

Şikâyet Giderme Mekanizmasını etkili bir şekilde uygulamak için, aşağıda verilen genel adımlar izlenmelidir:

- Şikâyet Giderme Mekanizması, Projenin çevresel ve sosyal riskleri ve olası etkileri dikkate alınarak hazırlanır.
- Süreç; kolay anlaşılır ve erişilebilir, gizli ve kültürel açıdan uygun olacak şekilde tasarlanmalıdır.
- Çalışanlara ve dış paydaşlara şikâyetlerini nereye, kime ve nasıl iletecekleri hakkında bilgi verilecektir.
- Gelen şikâyetlerle ilgili bir yanıt süresi belirlenecek (örneğin 15 gün) ve bu süreye uyulacaktır.
- Yerel topluluklara, çalışanlara ve diğer paydaşlara geri bildirim verilecek; endişeleri ve mağduriyetleri ile ilgili alınan aksiyonlar ve bu aksiyonların sonuçları açıklanacaktır.
- Tüm işlemlerle ilgili gerekli kayıtlar tutulacak ve çevresel ve sosyal izleme çalışmaları sırasında TKYB'ye bildirilecektir.

İç ve dış şikâyetler aşağıda belirtildiği şekilde alınacak, kaydedilecek ve değerlendirilecektir:

- Şikâyetlerin CLO tarafından alınmasından sonra, şikâyetin türüne göre Proje Yönetimi, İSG Uzmanı veya Çevre Mühendisi tarafından süreç başlatılacaktır.
- Gelen şikâyetler veri tabanına kaydedilecek ve TKYB'ye çevresel ve sosyal izleme çalışmaları sırasında raporlanacaktır.
- Şikâyet, ilgili birime yönlendirilecek ve konu ile ilgili ön değerlendirme yapılacaktır.
- Şikâyetin çözümü için gerekli eylem ve tedbirler belirlenecek ve uygulanacaktır.
- Şikâyet sahibi, şikâyet formlarında isim ve iletişim bilgilerini belirtmişse ve şikâyetin önem derecesi "Yüksek" ise (iç ve dış paydaşların sağlık ve güvenliğini etkiliyorsa), kendisine gerekli bilgilendirme sürecinin başlamasından sonra en fazla yedi iş günü

içerisinde yapılacaktır. Aksi takdirde şikâyetle bulunan kişiye 15-25 iş günü içerisinde bilgi verilecektir.

- Şikâyet sahibi bilgilendirilerek şikayetler giderildikten sonra, şikâyet CLO tarafından kapatılacaktır.
- Şikayetlerin belirli bir süre içinde herhangi bir nedenle giderilmemesi halinde, şikâyetle bulunan taraflar bilgilendirilecek ve süre uzatımı hakkında kendilerine bilgi verilecektir.
- Bu Rapor, Gemlik Gübre web sayfasına yüklenmelidir.
- Şikâyet/öneri formu, Tesis girişindeki güvenlik noktalarına iç paydaşlar tarafından kullanılmak üzere yerleştirilecektir.
- Şikâyet/öneri kutularının yerleri ve şikayetlerin nasıl iletileceği hakkında paydaşlara bilgi verilecektir.
- Şikâyet formu Ek-6'da verilmiştir. Şikayetler bu link aracılığıyla Proje Yönetimine de gönderilebilir: <https://www.gemligubre.com.tr/Sayfa-34-oneri-sikayet.html>.

Şikâyet konusuna uygun olarak Gemlik Gübre' nin ilgili birim veya personeli tarafından gerekli işlemler yapılacaktır. Bir şikâyet, çevre mühendisi, İSG Uzmanı, İnsan Kaynakları Uzmanı veya şikâyet konusu ile ilgili diğer birimler tarafından ele alınabilir.

Çalışanlar ve dış paydaşlar, öneri, talep ve şikâyet durumunda kiminle ve nasıl iletişime geçileceğini bilmelidir. Bu bağlamda çalışanlar, Şikâyet Giderme Mekanizmasının işleyişi ve ilgili prosedürler hakkında da detaylı bilgiye sahip olmalıdır. Bu bağlamda personel farkındalığını arttırmak için hazırlanan duyuru panoları, mailler, broşürler ve yeni işe başlayan personelin oryantasyon eğitimleri; paydaş katılım planı ve şikâyet giderme mekanizması ile ilgili bilgi ve oturumları da içermelidir.

Çalışanlardan gelebilecek şikayetler aşağıda özetlendiği şekilde ele alınacaktır:

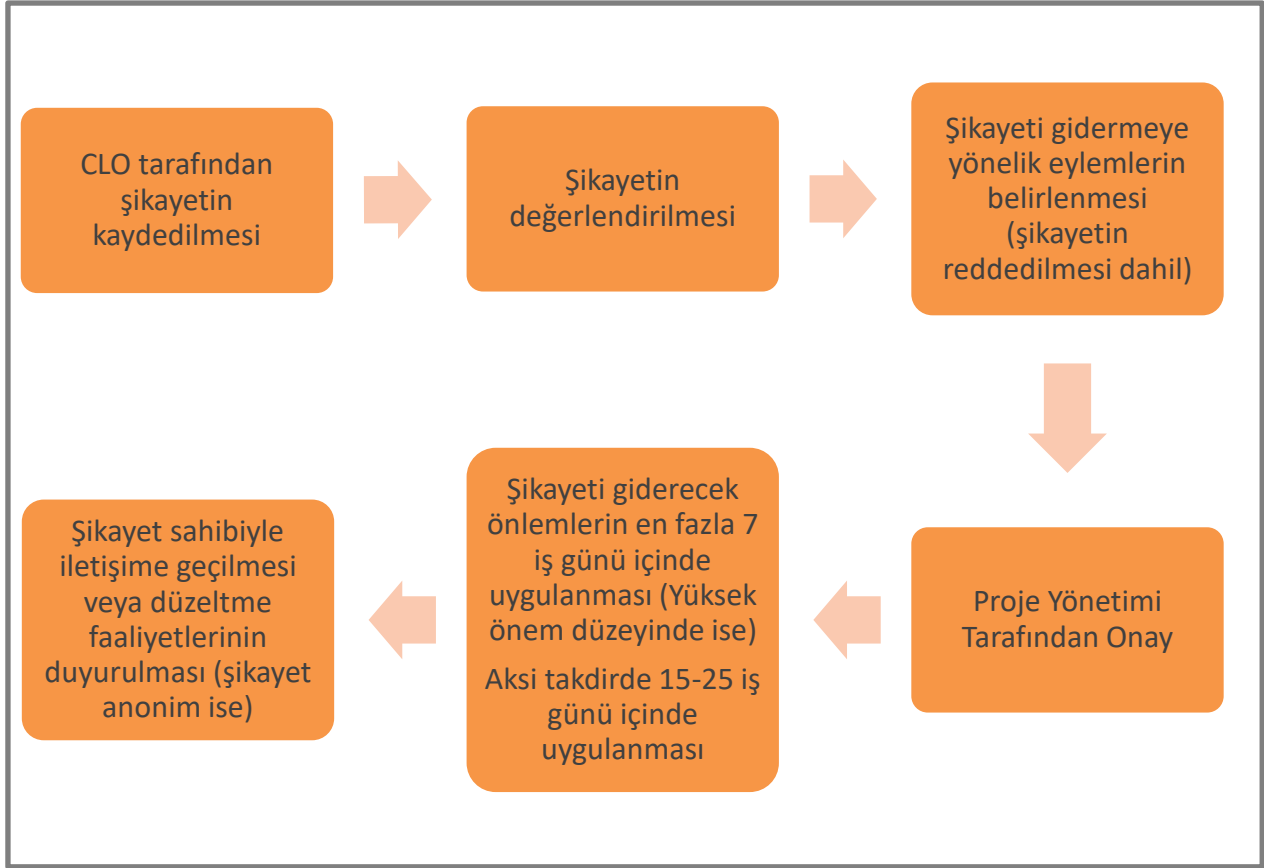
- Tüm Proje çalışanları ve saha çalışanları (yükleniciler dahil) Şikâyet Giderme Mekanizması hakkında bilgilendirilecektir;
- Proje'nin işletme döneminde periyodik olarak tekrarlanacak İSG eğitimlerine Şikâyet Giderme Mekanizmasının işleyişi ve paydaş katılım süreci dahil edilecektir;
- Şirket içi şikayetleri almak için, Proje Sahasında çalışanların kolayca ulaşabileceği yerlere şikâyet/öneri kutuları yerleştirilecektir. Şikâyet/öneri kutularının olduğu alanlarda kamera ile görüntü alınmayacaktır.

Yerel topluluklara ve diğer dış paydaşlara ait şikâyet ve/veya önerileri ele almak için aşağıdaki yöntemler uygulanacaktır.

- Paydaş katılım toplantıları ve görüşmelerinde Şikâyet Giderme Mekanizması hakkında detaylı bilgi verilecektir.
- Şikâyet formu ile web sitesi üzerinden başvurular alınabilir. (<https://www.gemligubre.com.tr/Sayfa-34-oneri-sikayet.html>.)

- Paydaş toplantılarında şikâyet/öneri formlarının yerleri ve şikâyetlerin nasıl iletileceği hakkında paydaşlara bilgi verilecektir.

Şikâyet Giderme Mekanizması akış şeması Şekil 7-1'de gösterilmektedir.

Şekil 7-1: Şikâyet Giderme Mekanizmasının Akış Şeması

8 İZLEME, RAPORLAMA VE EĞİTİM

Paydaş katılım süreci ve şikâyet giderme mekanizması, Proje'nin işletme aşamasında Gemlik Gübre tarafından düzenli olarak gözden geçirilecek ve bu kapsamda yürütülen uygulamalar izlenecektir. Ayrıca paydaşlardan gelen geri bildirimler değerlendirilecek ve paydaşlar izleme süreçlerine dahil edilecektir. İzleme faaliyetleri sırasında, paydaşların aşağıdaki konular hakkında görüşleri alınacaktır.

- Katılım sürecinin şeffaflığı.
- Proje ile ilgili bilgilerin sağlanıp sağlanmadığı.
- Şikâyetlerin zamanında yanıtlanıp yanıtlanmadığı.
- Paylaşılan bilgilerin netliği, uygulanabilirliği ve geçerliliği.

Paydaş Katılımı ve Şikâyet Giderme Mekanizmasının etkinliğinin izlenmesi sürecinde temel performans göstergeleri belirlenmeli ve izleme faaliyetleri bu göstergelere dayandırılmalıdır.

Performans göstergeleri, şikâyet kayıtları ve raporları aracılığıyla izlenecektir. Bu kapsamda Proje için geçerli olan performans göstergeleri aşağıda listelenmiştir:

- Paydaşlardan gelen şikâyet sayısında görülen azalma.
- Şikâyet Giderme Mekanizmasının uygulanması ve kapatılan şikâyetler hakkında paydaşlara sağlanan geri bildirimler.
- Çözülen şikâyetlerin sayısı.
- Şikâyet Giderme Mekanizmasının uygulanmasını sağlamak için gerçekleştirilen düzenli denetimler.

Bu plana uygunluk, Gemlik Gübre yönetimi, TKYB ve ilgili uluslararası kuruluşlar tarafından periyodik olarak denetlenecektir. Yükleniciler de Proje Standartları ve PKP+ŞGM gereklilikleri doğrultusunda Gemlik Gübre tarafından düzenli olarak denetlenecektir. Bu süreçte aşağıda sıralanan hususlara ilişkin düzenli kayıtlar tutulacaktır:

- İstişare toplantıları.
- Paydaş görüşmeleri.
- Alınan iç ve dış öneriler/şikâyetler ve bu kapsamda yapılan çalışmalar.
- Yazışmalar ve bilgilendirme çalışmaları (broşür vb.)
- Denetim ve izleme raporları.

9 PAYDAŞ KATILIM PLANI

Paydaş katılımının amacı, Proje geliştirme ve yatırım planları da dahil olmak üzere işletme aşamalarında yürütülecek faaliyetler hakkında bilgi paylaşımı için paydaşlarla sürekli iletişimin sağlanmasıdır. Paydaş katılım sürecinde paydaşlarla paylaşılacak bilgiler, kullanılacak iletişim yöntem ve araçları, paydaş grupları ve sorumlu kişiler Tablo 9-1'deki planda sunulmaktadır.

19-20 Temmuz 2022 tarihlerinde DOKAY tarafından saha ziyareti yapılmış ve Proje Yönetimi'nden iç ve dış paydaşlar hakkında bilgi alınmıştır. Bu kapsamda, mevcut paydaş katılım uygulamaları hakkında bilgi paylaşımı amacıyla Gemlik Gübre Tesisi'nde bir toplantı yapılmıştır.

Saha ziyareti çalışmaları sırasında, Proje'nin mevcut paydaş katılım uygulamalarının kayıtları incelenmiştir. İç ve dış paydaş katılım aksiyonları ve şikâyet kayıtları değerlendirilmiştir.

Bunlara ek olarak, dış paydaşların temsilcileri ile paydaş görüşmeleri yapılmıştır. Toplantılarda paydaşların endişelerini rahatlıkla dile getirebilecekleri bir ortam sağlanmıştır. Paydaşlardan gelen sorular yanıtlanmış ve belirtilen yorumlar kayıt altına alınmıştır.

İç ve dış paydaş görüşmelerine ilişkin açıklamalar bir sonraki bölümde verilecektir.

Proje çalışanları ve yüklenicilerin paydaş katılım sürecine dahil edilmesi, çalışanların Projenin ilerleyişi hakkında bilgilendirilmesi, iç şikâyet mekanizmasının öğretilmesi ve çalışanların görüşlerinin alınması için düzenli istişareler ve toplantılar yapılacaktır.

Paydaş katılım programı, proje performans gereksinimlerine ve paydaşlardan gelen geri bildirimlere dayalı olarak gözden geçirilecek ve yenilenecektir.

Tablo 9-1: Paydaş Katılım Planı

Paydaş Grupları	Proje Aşaması	Görüşme Sıklığı	Paydaş Katılımı sırasında kullanılacak bilgi ve belgeler	İletişim Araçları ve Metotları	Sorumlular
Şirket Grubu	İşletme aşaması	- Şikâyet ve önerilerin değerlendirilmesi için aylık olarak yapılacak toplantılar. - Çalışandan herhangi bir şikâyet ve/veya öneri gelmesi durumunda. - Çevresel ve sosyal izleme kapsamında çalışanlarla gerçekleştirilecek olan yıllık görüşmeler.	- Çevresel ve Sosyal Eylem Planı - Paydaş Katılım Planı - Şikâyet Giderme Mekanizması ve Şikâyet Formları (Dahili Şikâyetler) - Bilinçlendirme çalışmaları ve eğitimler - Eğitim belgeleri - İSG prosedürü ve planları - Çevresel etkilerin yönetimine ilişkin prosedür ve planlar - Proje takvimi ve planlaması - Yıllık faaliyet raporları	- Düzenli toplantılar - Yazışmalar ve telefon görüşmeleri - İşgücü denetimleri / revizyon çalışmaları - İSG toplantıları - Dahili Şikâyet Formları - Proje Sahasındaki şikâyet kutuları ve bilgi notları	- Proje Yönetimi - CLO - İSG Uzmanı - Çevre Mühendisi - Yüklenici ve altyükleniciler
Devlet Kurum ve Kuruluşları / Yerel Yönetim Kuruluşları	İşletme aşaması	- Proje kapsamında resmi kurum/kuruluşlardan izin alınması gerektiğinde - Proje kapsamında kamu kurum/kuruluşlarına başvurmak gerektiğinde - Devlet kurum/kuruluşları tarafından denetlenmesi durumunda - Devlet kurum/kuruluşlarından gelen şikâyet ve/veya öneriler durumunda	- Proje takvimi ve planlaması - Yıllık faaliyet raporları - Alınacak izinler kapsamında istenen belgeler	- Şirket Web Sitesi - Yazışmalar ve telefon görüşmeleri	- Proje Yönetimi - CLO - İSG Uzmanı - Çevre Mühendisi - Yüklenici ve altyükleniciler
Üniversiteler	İşletme aşaması	Proje kapsamında teknik konularda danışmanlık gerektiğinde	Proje hakkında teknik bilgiler	Yazışmalar	- Proje Yönetimi - CLO
Sivil Toplum Kuruluşları	İşletme aşaması	Eğer gerekliyse	- Çevresel ve Sosyal Eylem Planı - Paydaş Katılım Planı	Şirket Web Sitesi	- Proje Yönetimi - CLO

Paydaş Grupları	Proje Aşaması	Görüşme Sıklığı	Paydaş Katılımı sırasında kullanılacak bilgi ve belgeler	İletişim Araçları ve Metotları	Sorumlular
		• STK'lardan şikâyet ve/veya öneri gelmesi durumunda	• Şikâyet Giderme Mekanizması ve Şikâyet Formları	• Bilgilendirici duyurular ve broşürler • Yazışmalar ve telefon görüşmeleri • Şikâyet Formları	
Kredi Kuruluşları	• İşletme aşaması	• Projenin işletme döneminde kredi kuruluşlarıyla yapılan yıllık izleme Toplantıları sırasında • Proje ile ilgili bilgi/belge paylaşımına ihtiyaç duyulması halinde	• Çevresel ve Sosyal Eylem Planı • Paydaş Katılım Planı • Şikâyet Giderme Mekanizması ve Şikâyet Formları • Proje ile ilgili çevresel izleme raporları • Projenin çevresel ve sosyal performansına ilişkin yıllık faaliyet raporları	• Şirket Web Sitesi • Düzenli buluşmalar • Yazışmalar ve telefon görüşmeleri • Şikâyet Formları	• Proje Yönetimi • CLO • İSG Uzmanı • Çevre Mühendisi • Yüklenici ve altyükleniciler
Komşu Tesisler ve Yerel Halk	• İşletme aşaması	• Düzenli toplantılar ve görüşmeler • Tesis yönetimlerinden herhangi bir şikâyet ve/veya öneri gelmesi durumunda.	• Çevresel ve Sosyal Eylem Planı • Paydaş Katılım Planı • Şikâyet Giderme Mekanizması ve Şikâyet Formları	• Şirket Web Sitesi • Bilgilendirici duyurular ve broşürler • Yazışmalar ve telefon görüşmeleri • Şikâyet Formları • Çalıştaylar	• Proje Yönetimi • CLO • İSG Uzmanı • Çevre Mühendisi • Yüklenici ve altyükleniciler

10 SAHA ÇALIŞMASI

Projenin çevresel ve sosyal eylem planında tanımlanan plan ve raporların hazırlanması amacıyla 19-20 Temmuz 2022 tarihlerinde saha ziyareti gerçekleştirilmiştir. Bu planlar ve raporlar aşağıda verilmiştir.

- Hava Kalitesi ve Sera Gazı Yönetim Planı,
- Tehlikeli Madde Yönetim Planı,
- İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Planı Acil Durum Eylem Planı,
- Paydaş Katılım Planı ve Şikâyet Giderme Mekanizması,
- Su ve Atıksu Yönetim Planı
- Çevresel ve Sosyal İzleme Raporları,

Saha ziyaretinin ilk gününde Gemlik Gübre Proje yönetimi temsilcilerinin katılımlarıyla bir açılış toplantısı düzenlenmiştir. Toplantı mevcut Gemlik Gübre tesisinde gerçekleştirilmiştir. Bu toplantıda Gemlik Gübre yetkililerine söz konusu plan ve raporların oluşturulması konusunda bilgi verilmiştir. Çevresel ve sosyal konuların yanı sıra, tesisteki paydaş katılımı ve şikâyet giderme mekanizmasının mevcut durumu incelenmiştir. Toplantı katılımcıları Tablo 10-1'de verilmiştir.

Tablo 10-1: Saha Ziyareti Açılış Toplantısı Katılımcıları

Katılımcılar	
Ad ve Soyad	Ünvan
Ceyda Şener Karadağ	Gemlik Gübre A.Ş. SEÇ-G Müdürü
İlker Gürel	Gemlik Gübre A.Ş. Üretim Direktörü
Aylin Erkul	Gemlik Gübre A.Ş. İK Direktörü
Ercüment Ülker	Gemlik Gübre A.Ş. Mali İşler Direktörü
Muhittin Aydoğdu	Gemlik Gübre A.Ş. Güvenlik ve İdari İşler Şefi
Semih Şahin	Gemlik Gübre A.Ş. SEÇ Müdür Yardımcısı
Recep Balande	Gemlik Gübre A.Ş. İK Şefi
Yakup Topaloğlu	Gemlik Gübre A.Ş. Gübre Üretim Müdür Yardımcısı
Ersin Paksoy	Gemlik Gübre A.Ş. Amonyak Üretim Mühendisi
Mustafa Özkan	Gemlik Gübre A.Ş. Çevre Müh.
İlkay Doğu	Gemlik Gübre A.Ş. İSG Uzmanı
Ecem Şener	Gemlik Gübre A.Ş. CLO
Deniz Çağlar	DOKAY- Çevre Müh. ve İSG Uzmanı
Ali Tanrıverdi	DOKAY- Sosyolog
Berat Batuhan Kaplangı	DOKAY- Çevre Mühendisi

Saha ziyareti çalışmaları sırasında tesisteki mevcut paydaş katılım uygulamaları tespit edilmiştir. Proje Yönetimi temsilcileri, tesisin SA8000:2014 Standartlarına göre denetlendiğini bildirmiştir. SA8000, Standart kapsamında tanımlanan tüm alanlarda sürekli iyileştirmeyi hedefleyen bir standarttır. Yönetim sistemi unsurları tarafından korunması gereken ve işyerlerinde sosyal sorumluluk için önemli olan; aşağıda belirtilen alanlardaki sosyal performansı ölçer.

- Çocuk işçiliği
- Zorla veya Zorunlu Çalıştırma
- Sağlık ve güvenlik
- Örgütlenme Özgürlüğü ve Toplu Sözleşme Hakkı
- Ayrımcılık
- Disiplin Uygulamaları
- Çalışma saatleri
- Ücret
- Yönetim Sistemi

21-22-23 Aralık 2021 tarihlerinde Inspecco tarafından denetim yapılmış ve denetim sırasında kontrol edilen tüm unsurların sadece bir küçük uygunsuzluk dışında yeterli/uygun olarak derecelendirildiği denetim raporunda ifade edilmiştir. Bu küçük uygunsuzluk, “Tuvaletler soğutma kulesinin bulunduğu çalışma alanına uzaktadır. 2001 K trafosunun bulunduğu çalışma alanında tuvaletler yetersizdir. Bakım alanındaki işçiler (64 kişi) için tuvalet, duş ve dolaplar yetersizdir. Yeni bir bakım alanı yapım aşamasındadır ve inşaat tamamlandığında çalışanların bir kısmı oraya transfer edilecektir.” şeklinde denetim raporunda ifade edilmiştir.

SA8000 çalışmalarına ek olarak, Projenin CLO 'su, Tesisteki iç ve dış paydaş katılım planını ve şikâyet giderme mekanizmasını yönetmektedir. Tesis sınırları içerisinde personelin ulaşabileceği ve proje ile ilgili görüş, öneri veya şikayetlerini kolaylıkla paylaşabileceği 8 adet öneri/yorum/şikâyet kutusunun bulunduğu Proje CLO' su tarafından bildirilmiştir. Kutuların hiçbir kameranın görüntü kaydetmediği yerlere yerleştirildiği CLO tarafından ifade edilmiştir. Tüm iç ve dış şikayetler, bu raporun 7. Bölümünde verilen süreçlere göre yönetilmekte ve giderilmektedir.

Açılış toplantısında, proje yönetiminin paydaş katılım programının, belirlenen dış paydaşlarla yürütülen faaliyetler ile devam ettiği proje yönetimi yetkilileri tarafından ifade edilmiştir. Çevredeki tüm tesislerin, resmî kurumların, yerel halk temsilcilerinin ve yerel medyanın, Proje'nin CLO, SEÇ-G personeli ve ilgili görülen diğer departman yöneticileri (İk, idari işler vb.) tarafından düzenli olarak ziyaret edildiği bildirilmiştir. 31.05.2022 tarihinde Gemlik Gübre, tüm dış paydaşlar için bir organizasyon düzenlemiş ve onları proje, projenin paydaş katılım planı ve şikâyet giderme mekanizması hakkında bilgi paylaşımı için Proje Alanına davet etmiştir.

20 Temmuz 2022'de aralarında bir sosyoloğun da yer aldığı DOKAY saha ziyareti ekibi, 100. İlköğretim Okulu, Ata Mahallesi Muhtarlığı ve Engürücük Mahallesi Muhtarlığı'nı ziyaret etmiştir. Bu görüşmelere CLO ve SEÇ-G Müdürü de katılmıştır. Bu ziyaretler sırasında, Projenin paydaş katılım planı ve şikâyet giderme mekanizması hakkında muhtarlar ve okul yönetimi

bilgilendirilmiştir. Ayrıca bu paydaşların proje ile ilgili endişe ve görüşleri sorulmuş ve bu görüşmelere ilişkin açıklamalar Tablo 10-2'de verilmiştir.

Tablo 10-2: Paydaş Görüşmelerinden Notlar

Görüşmeler	
Paydaş	Notlar
Ata Mahallesi Muhtarı Mualla Çiğdem	Hem Proje Yönetimi tarafından gerçekleştirilen paydaş ziyaretlerinde hem de 31 Mayıs 2022 tarihinde gerçekleştirilen paydaş organizasyonunda projenin paydaş katılım planı ve şikâyet giderme mekanizması hakkında bilgilendirildiğini belirtti. Proje yönetiminin her zaman kendileri ile iletişim kurduğunu ifade etti. Mahallenin, turizm (özellikle mahallenin Gemsaz Bölgesi) ve sanayi faaliyetlerinin bir arada gerçekleştirildiği bir yer olduğunu belirtti. Bu durumun bir çatışma yaratabileceğini ifade etti. Bölgedeki sanayi faaliyetlerinin turizm faaliyetlerinden çok önce başladığı bilgisini paylaştı. Ata Mahallesi'nin Gemlik Gübre de dahil olmak üzere bölgedeki sanayi faaliyetleri konusunda bazı endişeleri olduğunu, ancak bu sanayi faaliyetlerinin bölgenin istihdamı ve ekonomik büyümesi için kaçınılmaz olduğunu bildiklerini belirtti. Görüşme sırasında, Proje Alanında her biri 20 ton kapasiteli iki adet su deposunun bulunduğunu ve Ata Mahallesi Gemsaz Bölgesi'nin içme suyu ihtiyacının bu depolardan karşılandığını belirtti. Bu tanklara Gemlik Belediyesi tarafından su basılarak Gemsaz Bölgesi'ne su dağıtılmaktadır. Ancak bazı teknik nedenlerden dolayı Gemsaz Bölgesi'ne dağıtılan suyun basınç seviyesi düşüktür ve yöre halkının bu konuda endişeleri bulunmaktadır. Mualla Çiğdem, bu su depoları için teknik düzenlemeler yapıp yapamayacaklarını Proje Yönetimi'ne bildirdiğini belirtti. Proje yönetimi temsilcisi, Gemlik Gübre mühendislerinin bu konu ile ilgili bir çözüm arayışında olduklarını ve en kısa sürede gerekli aksiyonların alınacağını belirtti.
Engürücük Mahallesi Muhtarı Osman Çelik	Gemlik Gübre'nin uzun süredir bölgede yer aldığını ve projenin uzun süredir yerel istihdama da katkı sağladığını belirtti. Proje Yönetiminin her zaman kendileriyle iletişime geçtiğini ve Proje ile ilgili bir şikâyetlerinin olup olmadığını sorduğunu belirtti. Engürücük'ün yerel halkının Proje'nin bölge üzerindeki çevresel etkileri konusunda bazı endişeleri olduğunu da sözlerine ekledi. Yerel halkın, proje faaliyetlerinin bölgedeki yerel tarımsal faaliyetleri olumsuz etkilediğini düşündüğünü belirtti. Tarımsal üretim veriminin bu yıl geçen yıla göre düştüğü bilgisini paylaştı. Toplantıda proje yönetimi temsilcileri, bu endişeye cevap olarak geçtiğimiz yıl ve bu yıl üretim süreçlerinde herhangi bir değişiklik olmadığını ifade ederek yanıt verdiler. Bu yüzden geçen yıla göre tarımsal anlamda verim düşüşünün proje faaliyetlerinden kaynaklanmadığını belirttiler.
100. Yıl İlköğretim Okulu Müdür Yardımcısı İbrahim Şahin	Gemlik Gübre'nin inşaat ve işletme faaliyetleri ile ilgili herhangi bir sorunlarının bulunmadığını belirtti. Gemlik Gübre Proje Yönetimi ile her zaman iletişim kurabildiklerini belirtti. Projenin paydaş katılım planı ve şikâyet giderme mekanizması hakkında Proje Yönetimi tarafından bilgilendirildiklerini belirtti. Görüşme sırasında okulun temel bakım işlerinin gerektiğinde Proje Yönetimi tarafından yapıldığı belirtilmiştir. Geçen ay okul yönetimi, okul bahçesindeki kürsüye bakım yapılması talebinde bulunmuş ve toplantıda Proje Yönetimi'nin bu konuyla ilgili harekete geçtiği belirtilmiştir.

Saha ziyareti çalışmaları sırasında çekilen fotoğraflar Ek-7'de paylaşılmaktadır.

11 SONUÇ

DOKAY, 19-20 Temmuz 2022 tarihlerinde Gemlik Gübre Tesisinde saha çalışması gerçekleştirmiştir. Çalışmalar sırasında Proje, çevresel ve sosyal açıdan incelenmiştir. Paydaş Katılım Planı ve Şikâyet Giderme Mekanizması kapsamında Gemlik Gübre' nin mevcut uygulamaları tespit edilmiştir. Mevcut uygulamaları kontrol etmek ve paydaş katılım faaliyetleri; özellikle de Projenin şikâyet giderme mekanizması hakkında paydaşları bilgilendirmek için tüm paydaşlar tanımlanmış ve dış paydaş temsilcileri ile görüşmeler yapılmıştır.

Proje yetkilileriyle yapılan toplantılar ve paydaşlarla yapılan görüşmelerden elde edilen bilgilerden; mevcut şikâyet giderme mekanizmasının ve paydaş katılım faaliyetlerinin iç ve dış paydaşlar tarafından bilindiği, paydaşların öneri ve şikâyetlerini kolaylıkla paylaşabildikleri sonucuna varılabilir.

SA8000:2014 denetim sonucu, Projenin dahili paydaş katılımı ve şikâyet giderme mekanizmasının yeterli olduğunun ana kanıtıdır. Ayrıca 31 Mayıs 2022 tarihinde dış paydaşlara yönelik gerçekleştirilen organizasyon ve dış paydaş görüşmeleri, dış paydaş katılımı ve şikâyet giderme mekanizmasının başarısının temel göstergeleridir.

Çalışanların proje yönetimine katılımı, çalışanların çalışma motivasyonunu artırmaktadır. Çalışanların yönetime katılımını sağlamanın en önemli araçlarından biri de proje ile ilgili görüş ve önerilerini almak ve değerlendirmektir. Bu bağlamda çalışanlar görüş ve önerilerini paylaşmaya motive edilmelidir. Bu motivasyon, çalışanların görüş ve önerilerini içeriklerine göre puanlayarak ve puanlarına göre ödüller vererek sağlanabilir. Bu kapsamda Gemlik Gübre'deki mevcut paydaş yönetiminin bu tür yenilikleri hayata geçirebilecek kapasitede olduğu saha ve ofis çalışmaları sırasında değerlendirilmiştir.

Bu plan, tüm paydaşların proje hakkında bilgi sahibi olmaları ve proje ile ilgili soru, öneri veya şikâyetlerini paylaşmaları için hazırlanmıştır. Bu rapor ile iç ve dış paydaşlarla gerçekleştirilecek olan tüm iletişim araçları tanımlanmış ve kapsamlı bir paydaş katılımı ve şikâyet giderme mekanizması oluşturulmuştur. Öneri veya şikâyetler, bu plan aracılığı ile etkin bir şekilde yönetilebilir.

Projenin çevresel ve sosyal eylem planı kapsamında çevresel ve sosyal izleme çalışmaları yapılacaktır. Projenin işletme aşamasında iki adet çevresel ve sosyal izleme çalışması gerçekleştirilecektir. Bu bağlamda, bu çalışmalar sırasında PKP+ŞGM' nin uygulanması izlenecek ve bu PKP+ŞGM' nin gelecekteki güncel uygulamalara uyarlanması için yapıcı adımlar atılacaktır.

EKLER

EK-1: Tesis Uydu Görüntüsü ve Ulaşım Yolları

EK-2: Üç Adet Geçici Gübre Deposu İçin “ÇED Gerekli Değil” Kararı

	T.C. BURSA VALİLİĞİ İl Çevre ve Orman Müdürlüğü
Karar Tarihi : 07.06.2005 Karar No : 151	
ÇED GEREKLİ DEĞİLDİR BELGESİ	
16 Aralık 2003 tarih ve 25318 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği’nin 17. maddesi gereğince; “Üç Adet Geçici Gübre Deposu Yapımı” Projesine “ÇED Gerekli Değildir Kararı” verilmiştir.	
Faaliyet Sahibi : Gemlik Gübre Sanayi A.Ş Faaliyetin Yeri : Bursa İli, Gemlik İlçesi, Hisar Mahallesi, 59 pafta, 616 ada, 57 nolu parselde yer alan 31.777,81 m²’lik tapulu saha ile Hisar Mahallesi, Büyükçukur Mevkii, 59 pafta, 488 ada, 5 nolu parselde yer alan, 429.600 m²’lik tapulu saha,	
Mustafa AYDIN Vali a. Vali Yardımcısı	

EK-3: Üre Üretim Tesisi İçin "ÇED OLUMLU" Kararı

T.C.
ÇEVRE ve ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Çevresel Etki Değerlendirmesi, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü

ÇED OLUMLU BELGESİ

25.11.2014 tarih ve 29186 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği’nin 14. maddesi gereğince; **"ÜRE ÜRETİM TESİSİ "** projesi hakkında **"Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumlu"** kararı verilmiştir.

Muhammet ECEL
Bakan a.
Genel Müdür

Karar Tarihi : **26.11.2018**
Karar No : **5254**
Proje Sahibi : GEMLİK GÜBRE SANAYİİ A.Ş.
Proje Yeri : Bursa İli, Gemlik İlçesi, Hisar (Ata) Mahallesi (616 Ada 100 Parsel) Gemsaz

EK-4: Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü Bilgilendirme Yazısı

T.C.
TÜRKİYE İŞ KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
Bursa Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü
Gemlik Hizmet Merkezi

GEMLİK HİZMET MERKEZİ
Tarih: 26/11/2021 11:05
Sayı: E-78348613-203.01.02.1-
00010167879

Sayı : E-78348613-203.01.02.1-00010167879
Konu : İSTİHDAM

26.11.2021

GEMLİK GÜBRE SANAYİİ ANONİM ŞİRKETİ
ATA MAH SANAYİ CAD No:6/0 BURSA/GEMLİK

İlgi :10162387 Sayı ve 25.11.2021 Tarihli Dilekçeniz

Hizmet Merkezimiz ile 22015010100253290160264 SGK numaralı, 61273634511 İşkur numaralı **GEMLİK GÜBRE SANAYİİ ANONİM ŞİRKETİ** firması arasında 2021 yılı içinde "Amonyum Nitratlı Gübre İmal İşçisi" mesleğinde 992108, 1005523, 1029443, 1047457 portal numaralı işbaşı eğitim programları düzenlenmiştir. Düzenlenen işbaşı eğitim programları neticesinde **GEMLİK GÜBRE SANAYİİ ANONİM ŞİRKETİ** tarafından "Amonyum Nitratlı Gübre İmal İşçisi" mesleğinde 125 kursiyerin istihdamını sağlamış olup firma yerel istihdama Hizmet Merkezimiz ile işbirliği içerisinde katkıda bulunmuştur.

Bilgilerinize rica ederiz

Ünver ÜNVER
Şube Müdürü

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/iskur-ebys>

Belge Doğrulama Kodu: 3113E5F6-74E5-416D-8FD8-A465A5434447

Adres: Hamidiye, Kuşlu Sk. No:3 D:A, 16600 Gemlik/Bursa
Telefon No: 0224 513 13 00 Faks No:
e-Posta: cerin.aydin@iskur.gov.tr İnternet Adresi: www.iskur.gov.tr
KEP Adresi: gemplikalismaiskurumu@hs01.kep.tr

Ayrıntılı bilgi için: Çetin AYDIN
Büro Personeli
Telefon No: 0224 513 13 00

Ek-5: Paydaş İletişim Bilgileri ve Komşu Paydaşları Gösteren Haritalar

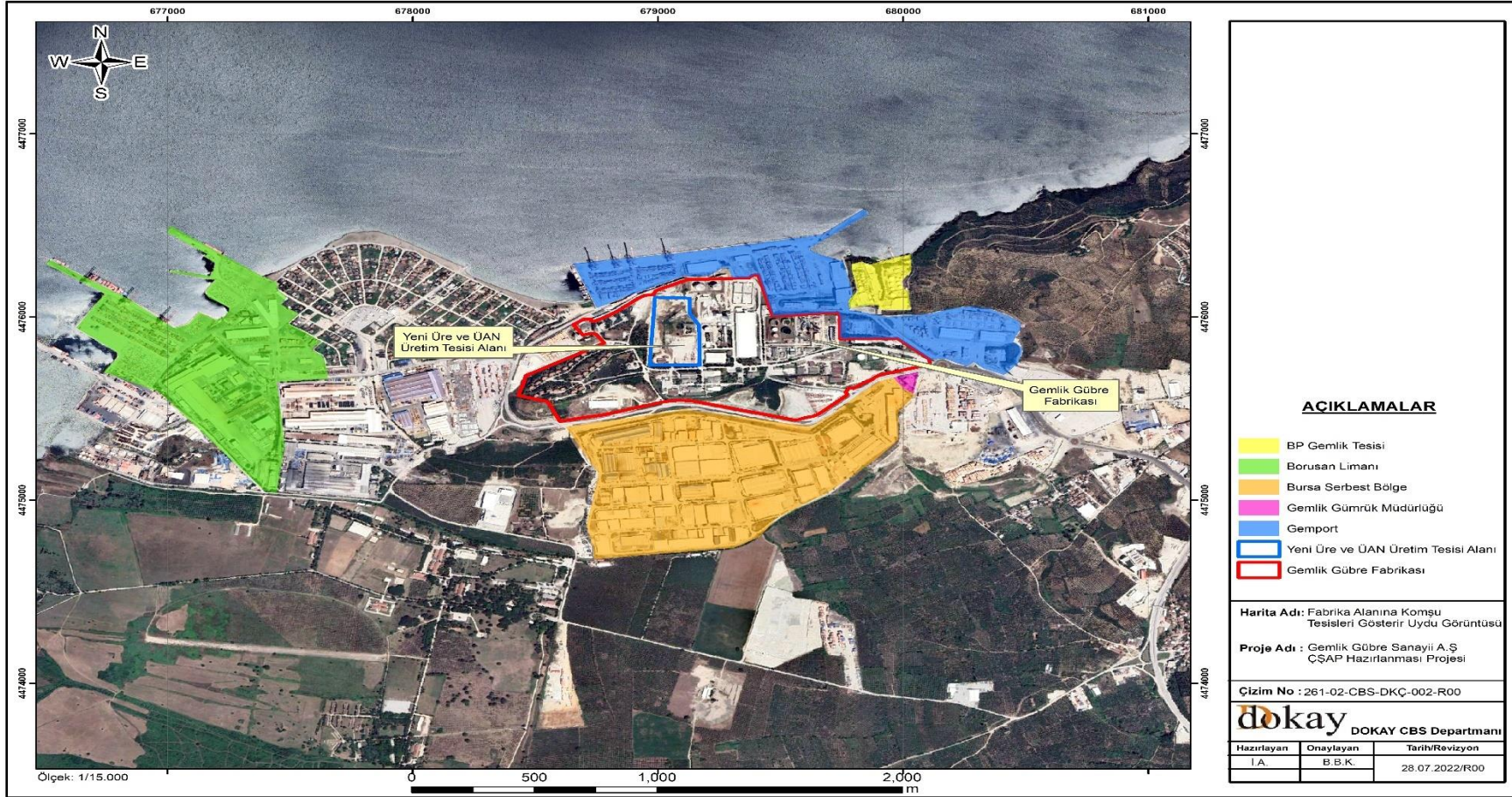
Tablo A3-1: Devlet Kurumlarının ve Belediyelerin İletişim Bilgileri

Kurumlar	İletişim Bilgileri
100. Yıl İlköğretim Okulu	Adres: GEMLİK GÜBRE SAN.SİTESİ Gemlik / Bursa Phone: 0 224 519 0295
AFAD	Adres: Küçükbalıklı Mh.11 Eylül Blv.No:197/1-2-16250 Osmangazi/BURSA E-posta: bursamdr@afad.gov.tr Telefon: 0224 216 00 00 Web sitesi: https://bursa.afad.gov.tr/iletisim
Ata Mahallesi Muhtar Ofisi	Phone: 05533805139-02245141070
Azot Camii	Adres: GEMLİK GÜBRE SAN.SİTESİ Gemlik / Bursa Telefon: 0507 681 98 40
Bursa Valiliği	Adres: Hocaalızade Mh. 6. Kültür Sok. No: 2 Heykel Osmangazi/BURSA E-posta: bursa@icisleri.gov.tr Telefon: 0224 225 19 00- 0224 222 60 00
Bursa Belediyesi	Adres: Zafer Mh. Ankara Yolu Cd. C Blok No:1 PK:16080 Osmangazi / BURSA İletişim Merkezi: 444 16 00 E-posta: beyazmasa@bursa.bel.tr Web sitesi: https://www.bursa.bel.tr/iletisim İstek ve Şikayetleri Bildirmek için Telefon: 153 "Whatsapp" İletişim: 0542 423 16 16
Bursa İl Tarım ve Orman Müdürlüğü	Adres: Adalet Mahallesi 1.Hürriyet Caddesi Osmangazi/BURSA Telefon: 0224 2464230 E-Posta: bursa@tarimorman.gov.tr
Bursa Çevre ve Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü	Adres: Çırpan Mah. Stadyum Cad. No: 16 16050 Osmangazi BURSA Telefon: 224 2715110-11-12-13-14 E-Postal: bursa@csb.gov.tr Web sitesi: https://bursa.csb.gov.tr/iletisim
Bursa Teknik Üniversitesi	Adres: Mimar Sinan Campus16310 Yıldırım / BURSA Telefon: (0224) 3003305 E-Posta: ozelkalem@btu.edu.tr
Bursa Uludağ Üniversitesi	Adres: Görükle Kampusu 16059 Nilüfer/BURSA Phone: (0224) 294 00 00 E-Mail: ozelkalem@uludag.edu.tr
Engürücük Mahallesi Muhtar Ofisi	Telefon: 05379331619
Gemlik İlçe Sağlık Müdürlüğü	Adres: Dikkaldırım Mah. Hat Caddesi No:4 Osmangazi, BURSA Telefon: 0224 295 60 00- 01-02-03-04 E-Posta: bursa@saglik.gov.tr
Gemlik İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü	Adres: Dr. Ziya Kaya Mahallesi Fatih Caddesi No 75 16600 Gemlik / Bursa Telefon: 0(224) 513 1174 0(224) 513 1196 0(224)513 4970 Web-Sitesi: https://gemlik.meb.gov.tr/www/iletisim.php
Gemlik Belediyesi	Adres: Hamidiye Mah. Kuvayimillie Bulvarı Sosyal Yaşam Merkezi Binası No:138 GEMLİK / BURSA Phone: 0 224 5134521- 22 - 23 – 24 E-posta: admin@gemlik.bel.tr

Devlet Su İşleri Bursa Müdürlüğü	Adres: DSİ 1. Bölge Müdürlüğü Duaçınarı mah. Ankara Caddesi No:221 Yıldırım / BURSA Telefon: 0 224 360 50 00 E-posta: dsi1@dsi.gov.tr
TEİAŞ	Adres: Fethiye Mahallesi Bursa Organize Sanayi Bölgesi Sarı Cadde P.K.50 16140 Nilüfer/BURSA Telefon: 0 (224) 243 13 30 E-Posta: teias.2bolge@hs01.kep.tr
Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (Bursa)	Adres: Tayakadin Mah. Kiremitçi Caddesi No:28 Osmangazi Telefon: 224-4441610 E-Posta: btb@btb.org.tr

Tablo A5-1: Komşu Paydaşların İletişim Bilgileri

Tesisler	İletişim Bilgileri
BP (Castrol)	Adres: Ata Mahallesi Liman Cad. No:8 Gemlik/BURSA Telefon: 0(224) 524 83 00 / 0(224) 524 83 05 Web: www.bp.com.tr
BORUSAN	Adres: Ata Mahallesi 125 Nolu Sokak No:3 Gemlik/BURSA Telefon: 0(224) 270 13 00 / 0(224) 519 01 53 Web: www.borusanlimani.com
Çimtaş*	Adres: Ata Mah. Sanayi Cad. No: 52 – 16600 Gemlik – Bursa Telefon: + 90 224 519 02 50 E-Posta: cimtas_gemlik@cimtas.com
BUSEB	Adres: Ata Mah. Serbest Bölge Orkide Cad. No: 4/1 Gemlik / BURSA, TÜRKİYE Telefon: (224) 524 8689 E-Posta: info@buseb.com
Gemport	Adres: Ata Mahallesi Liman Cad. No:12 Gemlik/BURSA Telefon: 0(224) 524 88 31 / 0(224) 524 88 30 Web: www.gemport.com.tr
Gemlik Gümrük Ofisi	Adres: Ata Mah. Liman You Koca Çukur Mevkii Serbest Bölge Yanı Gemlik / Bursa Telefon: 0224 524 85 86, 0224 524 85 87 E-posta: burgem@ticaret.gov.tr
MKS Port	Adres: Ata Mahallesi Sanayi Cad. No:7 16600 Gemlik/BURSA Telefon: (224) 519 03 00 Web: www.mksmarmara.com
Roda Port	Adres: Ata Mahallesi 146 nolu Sk. No:5 16600 Gemlik/BURSA Telefon: 0(224) 519 00 30 Web: www.rodaport.com

Şekil A5-1: Komşu Paydaşları Gösterir Uydu Görüntüsü

*" Çimtaş" Çelik İmalat Kuruluşu, Proje Alanı'nın batısında ve Borusan Limanı'nın doğusunda yer almaktadır.

Şekil A5-2: Tesise Komşu Yerleşim Yerlerini Gösterir Harita

EK-6: Şikâyet Formu

	Öneri, Şikâyet ve İletişim Formu		Doküman No	F045 OR
			Sürüm Tarihi	26.08.2021
			Sürüm No	00
			Sayfa Sayısı	1/1

Kayıt No:				
İletişim Sebebi	☐ Öneri	☐ Şikâyet	☐ GYS	☐ Diğer ()
Ad Soyadı	☐ Şikâyetimi / İletişimi isimsiz olarak dile getirmek istiyorum ☐ Onayım olmadan kimliğimi ifşa etmeme talebinde bulunuyorum <i>Not: Kimliğinizi izniniz olmadan üçüncü şahıslara ifşa etmemeyi tercih veya talep ederseniz isimsiz kalabilirsiniz.</i>			
	☐ Geri Bildirim ☐ İletişim ☐ Bilgileri			
	☐ Telefon ile: ☐ E-posta ile: ☐ İletişime geçilmesini istemiyorum			
İletişim Sebebiyle İlgili Ayrıntılar:			Tarih ____ / ____ / 20__	
☐ Tek seferlik olay / şikâyet		(Tarih ____ / ____ / 20__)		
☐ Birden fazla oldu (Kaç defa?)		()		
☐ Devam ediyor (Ayrıntıları belirtin)				
Sorunun çözülmesi için ne olmasını istersiniz?				
Yetkili Tarafından Doldurulacak Bölüm:				
Açıklamalar / Alınan Eylemler / Sonuç				
İletişim Kapatan:	Tarih		İmza	

EK-7: Paydaş Görüşmeleri Sırasında Çekilen Fotoğraflar

Foto #1: Ata Mahallesi Muhtarı ile Paydaş Görüşmesi

Foto #2: 100. Yıl İlköğretim Okulu Müdür Yardımcısı ile Paydaş Görüşmesi

Foto #3: Engürücük Mahallesi Muhtarı ile Paydaş Görüşmesi

Foto #4: DOKAY Saha Çalışması Ekibi (turuncu önlüklü) ve Proje Yönetim Temsilcileri